# Algemene beschouwing
# Kadernota 2024

Inbreng CDA Fractie Borger-Odoorn

# Elke inwoner telt

**Het CDA streeft ernaar bij haar keuzes er te zijn voor elke inwoner, omdat het belangrijk is dat iedereen meetelt.**
We benadrukken het belang van gelijke kansen, toegang tot basisvoorzieningen en de mogelijkheid om volledig deel te nemen aan de maatschappij en economie.

Tijdens deze algemene beschouwingen willen we drie uitdagingen benadrukken: armoede, wonen en preventie.

**Armoede**
Enkele weken geleden bracht onze CDA-fractie een bezoek aan de voedselbank. Het besef drong tot ons door dat de stijgende inflatie en de energiekosten het afgelopen jaar impact hebben gehad op mensen. In slechts één jaar tijd is het aantal klanten dat afhankelijk is in onze gemeente van voedselpakketten meer dan verdubbeld van 31 naar 80.

Het onderzoek van de RUG over generatiearmoede maakt bij veel fracties wat los. We mogen onze ogen er niet voor sluiten, we moeten de conclusies serieus nemen en acties ondernemen. Het vraagt maatwerk op individueel niveau en samenwerking met maatschappelijke hulporganisaties. Dat vraagt om regie vanuit de gemeente om te komen tot samenwerking met alle hulporganisaties in onze gemeente die met armoede te maken hebben. We hebben gemerkt dat dit onze gemeente niet structureel gebeurd. In omliggende gemeenten maken ze gebruik van deze zogenaamde armoede-pacts. Laten we leren van elkaar, samen acties ondernemen en elkaar aanvullen. Maar ook een netwerk vormen die als klankbord kan fungeren bij het op te stellen beleid. Daarom dienen we een motie in. Om dat het welzijn van onze inwoner telt!

Dat geldt ook voor het welzijn van onze ondernemers die ook hun financiële uitdagingen hebben. In onze gemeente is een sterke afhankelijkheid van toerisme. De prijstijgingen en verminderde consumentenbesteding hebben voor hen ook gevolgen. Ook onze agrariërs staan voor enorme uitdagingen. Van intensief naar meer extensief, stoppen of doorgaan, innnovatie en/of investeren. Het CDA wil ze vooral de ruimte geven om hun bedrijfsvoering binnen de wetgeving die er al is te kunnen blijven doen. Het is goed dat de gemeente actief de verbinding met hen en met andere ondernemers blijft zoeken. Elke ondernemer telt.

**Wonen**
Het welzijn van onze inwoners staat ook centraal al het gaat om hun woonomgeving. We vragen inwoners al om mee te denken over nieuwe woonwijken die dringend nodig zijn, met aandacht voor de woonbehoefte van iedereen. Waar betaalbaarheid het grootste issue is.

Maar tijdens die participatie-avonden hoorde je ook kritische geluiden. Geluiden die wij al langer van inwoners horen. Zoals een inwoner die sinds 2007 aandacht vraagt voor zijn jaren 70 wijk die echt opgeknapt moet worden. Grote bomen die veel overlast geven en boomwortels die het riool verstoppen, internetleidingen kapot trekken of parkeren onmogelijk maken. Groen dat er niet meer uit ziet. Voor de onderhoudsploeg geen eer meer aan te behalen, zeggen ze zelf. Huizen die verzakken en water dat niet weg kan bij een fikse bui. Een inrichting die niet meer past bij de huidige tijd. We kunnen onze ogen er voor sluiten en steeds maar oplappen als er weer iets kapot gaat. Maar we kunnen ook nadenken wat er zou moeten gebeuren en dit samen met de klimaatopgave in de tijd gaan zetten. De onderhandelingen in het provinciehuis in Assen zijn nog gaande. Maar er wordt vast nagedacht over een vervolg van het herstructureringsfonds. Wat ons betreft kan de subsidie adviseur gelijk aan de slag. We dienen een motie wijkrenovatie in om te zorgen dat we in beeld krijgen wat de uitdagingen zijn, hoe we dit kunnen combineren met klimaat-adaptatie en waar we financiering kunnen krijgen.

**Preventie**
Er liggen meer uitdagingen voor ons. Op ronde met de politie vernemen we dat ondermijning door jongeren en drugsproblematiek impactvolle kwesties zijn in onze gemeenten. Dat vraagt om interventies en preventies. Het is goed te horen dat in Valthermond het backpack programma succesvol is, dat programma moeten we langdurig blijven ondersteunen. Want ieder kind telt! We verwachten dat het preventieprogramma van Andes en het actieplan bij de regiodeal ook bijdragen aan deze problematiek. En vragen nogmaals aandacht voor de successen uit het IJSLANDmodel. De GGD liet ons op de voorjaarsmarkt zien dat het aantal meldingen van huiselijk geweld hoog is. Dit baat het CDA zorgen en vraagt ook veel van de inzet van de partners in het sociaal domein. Wat ook helpt is buurtbemiddeling, dus we stemmen in met budget hiervoor.

**Reactie op de voorstellen**
Het college heeft een voorzet gegeven als het gaat om de bestuurlijke bestedingsvoorstellen. Wij kunnen de lijnen van het college hierin volgen.
Onze prioriteit ligt bij:

- Transformatie Veilig Thuis
- Trainees
- Projecten Andes
- Volkshuisvestingsfonds
- Regiodeal

Overigens waren we in de veronderstelling dat de evaluatie zonne-oogst al lang was gerealiseerd. Dit op basis van de beantwoording van onze schriftelijke vragen over de landschappelijk inpassing van deze parken. Nu blijkt dat dit nog op de tafel ligt vragen wij bij de evaluatie daar nadrukkelijk aandacht voor. We zien dat tijdens voorlichtingen aan inwoners de landschappelijke inpassing veel aandacht krijgt. Maar dat na realisatie dat beeld niet altijd overeen komt.

We kunnen instemmen met de  ambities en speerpunten, evenals de financiële kaders en de tarieven voor de toeristenbelasting.

**Meerjaren investeringsplan**
Het college vraagt nadrukkelijk te reageren op de meerjaren investeringen.
We hebben met elkaar ja gezegd tegen een miljoenen begroting als het gaat onze huisvesting van onze scholen. Het zou gek zijn als we nu zeggen dat we de middelen niet beschikbaar stellen voor de komende 4 jaar. Maar het blijft een forse investering. Dat realiseren we ons zeker. Maar de toekomst van onze jeugd telt.

Wat het CDA betreft is de afronding van het programma kern en kader een goede zaak. Wij vinden dat het college kan doorpakken op de overdrachtsgesprekken om te komen op de eindbestemming.

Met de stelpost indexatie hebben we ingespeeld op de forse prijsstijgingen van het afgelopen jaar. Aanvulling van uit de meicirculaire vinden wij  akkoord.

**Tot slot**
Iedereen telt, ook de medewerkers in dit gemeentehuis die samen met het college deze voorstellen weer heeft geproduceerd. Waar voor onze dank!